

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલતમાં

ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૭૩૫/૨૦૦૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર. પી. ઢોલરીયા

=====

૧	શું સ્થાનિક સમાવારપત્રોના રિપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે?	
૨.	રિપોર્ટ્સને મોકલવું કે નહિ?	
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવાં ઇચ્છે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન કે તેનાં હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમ સબબ કોઈ મહત્વપૂર્ણ કાયદાકીય પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	

=====

વાય. સી. શાહ... અપીલકર્તા (ઓ)

વિરુદ્ધ

ગણપતભાઈ જસવંતલાલ રાણા અને ર...સામાવાળા (ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા નં. ૧ તરફે એડવોકેટ શ્રી સુનીલ એસ.
જોશીસામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧ – ૨ તરફે એડવોકેટ સુશ્રી સ્નેહા
એ. જોશીસામાવાળા(ઓ)/પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૩ તરફે એ.પી.પી. શ્રી એલ.
બી. ડાભી

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર. પી. ઢોલરિયા

તારીખ: ૦૬/૦૮/૨૦૧૬

મૌખિક ચુકાદો

૧. સમરી કેસ નં. ૨૨૩૯/૧૯૯૮ માં ગોધરાના વિદ્વાન ચીફ જ્યુડિશિયલ
મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા ગુજારવામાં આવેલ તારીખ ૦૨/૦૬/૨૦૦૧ ના નિર્દોષ છોડી
મૂકવાના ચુકાદા અને હુકમ સામે અપીલકર્તાએ ધ કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર,
૧૯૭૩ ની કલમ ૩૭૮(૪) હેઠળ હાલની અપીલ દાખલ કરેલ છે.

૨. હાલની અપીલ ઉપસ્થિત થવા માટેની ટૂંકી હકીકતો એ છે કે તારીખ

૧૧/૦૬/૧૯૯૮ ના રોજ સાંજના આશરે ૬:૦૦ વાગ્યે, ફરિયાદીએ વિશ્લેષણ માટે કુલ નવ બરફના ગોળાનો નમૂનો મેળવ્યો હતો અને તેના ત્રણ સરખા ભાગ કર્યા પછી કોઈપણ વાસ વગરના અને સાફ કરેલા સ્ટીલના બાઉલમાં પેક કરવામાં આવ્યા હતા. સદર ત્રણ ભાગોમાંથી, એક ભાગ વિશ્લેષણ માટે મોકલવામાં આવ્યો હતો અને બાકીના બે ભાગ એલ.એચ.એ., ગોધરા ખાતે મોકલવામાં આવ્યા હતા. વિશ્લેષણનો અહેવાલ મળવા પર, એલ.એચ.એ., ગોધરાએ ફરિયાદ મોકલી આપી. તેના આધારે, ફરિયાદીએ આરોપી સામે ફરિયાદ દાખલ કરવા પરવાનગી માંગી હતી અને એલ.એચ.એ., ગોધરાએ ફરિયાદ નોંધી કરવા પરવાનગી આપી હતી. આથી, સામાવાળા આરોપીઓ સામે ફરિયાદ નોંધાવવામાં આવી હતી.

૩. સદર ફરિયાદના અનુસંધાનમાં, ધ પ્રિવેન્શન ઓફ ફૂડ એડલ્ટરેશન એક્ટ ની કલમ ૧૩(૨) હેઠળ આરોપીને નોટિસ આપીને એલ.એચ.એ., ગોધરા દ્વારા તે બાબતની જાણ કરવામાં આવી હતી.

૩.૧ વાંક સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદપક્ષે વિવિધ દસ્તાવેજી પુરાવા રજૂ કર્યા છે. પુરાવા નોંધ્યા પછી, આરોપી સામે તહોમતનામું ઘડવામાં આવ્યું હતું. આરોપીએ તહોમતમાં પોતાને ગુનેગાર માનવાનો ઇનકાર કર્યો હતો અને કેસ ચલાવવાની માંગણી કરી હતી.

૩.૨ ટ્રાયલના અંતે, ધ સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૩૧૩ હેઠળ આરોપીનું નિવેદન નોંધ્યા પછી અને ફરિયાદપક્ષ તથા બચાવપક્ષ વતી દલીલો સાંભળ્યા પછી, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે સામાવાળા આરોપીઓને નિર્દોષ છોડી મૂકતો ચુકાદો અને હુકમ આપ્યો.

૪. તેનાથી નારાજ થઈને, અપીલકર્તાએ આ માનનીય અદાલત સમક્ષ સદર ક્રિમિનલ અપીલ દાખલ કરેલ છે.

૫. હાલની અપીલ દાખલ કરીને, અપીલકર્તાએ મુખ્યત્વે દલીલ કરી છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ એ બાબતનું મૂલ્યાંકન કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે કે રેકૉર્ડ પર પુરાવા છે જેમાં સ્પષ્ટપણે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે સદર અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) હેઠળ સામાવાળા આરોપીઓને નોટિસ આપવામાં આવી હતી જે તેઓને મળી પરા હતી. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે રેકૉર્ડ પર પૂરતા પુરાવા ઉપલબ્ધ હોવા છતાં વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓને યોગ્ય પરિપ્રેક્ષ્યમાં મૂલ્યાંકન કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે અને આરોપીઓને ખોટી રીતે નિર્દોષ છોડી મૂક્યા છે. એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટનો વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને હુકમ અવાજબી, અયોગ્ય છે અને તેથી, સદર વાદગ્રસ્ત નિર્દોષ છોડી મૂકવાનો ચુકાદો અને હુકમ રદ કરવો જરૂરી છે.

પ.૧ અપીલકર્તાના વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી સુનીલ જોશી તરફે વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી જીગર મહેતા દ્વારા દલીલ કરવામાં આવી છે કે નિયમો અનુસાર નમૂનો લેવામાં આવ્યો હોવા છતાં અને ત્યારબાદ તેનું વિશ્લેષણ કરવામાં આવ્યું જેમાં નમૂનો ધ પ્રિવેન્શન ઓફ ફૂડ એડલ્ટરેશન રૂલ્સ હેઠળ નિર્ધારિત ધોરણો અને જોગવાઈઓ અનુરૂપ ન હોવાથી ભે ભેળસેળયુક્ત જણાયો હતો, છતાં વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે નિયમ ૧૪ નું ઉલ્લંઘન માનીને સામાવાળાને ખોટી રીતે નિર્દોષ છોડી મૂક્યા છે. છેલ્લે, તેમણે સદર નિર્દોષ છુટકારાને ગુનાહિત ઠરાવવામાં રૂપાંતરિત કરવા અરજ કરેલ છે.

૬. બીજી તરફ, સામાવાળા આરોપીઓ તરફેના વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી સ્નેહા જોશીએ આ અદાલતને રેકૉર્ડ પરના તમામ પુરાવાઓ ધ્યાને લેવડાવ્યા હતા અને રજૂઆત કરી હતી કે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને હુકમ વાજબી અને યોગ્ય છે. સુશ્રી જોશીએ વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓને ધ્યાનમાં લેતાં, એવું કહી શકાય નહીં કે વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે આરોપીઓને નિર્દોષ છોડી મૂકતો વાદગ્રસ્ત હુકમ પસાર કરવામાં કોઈ ભૂલ કરી છે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે ૨૧(૨) જી.એલ.આર. ૧૩૬ માં રિપોર્ટ થયેલ એમ.બી. રિસાલદાર વિ. રાધેશ્યામ રામધર અગ્રવાલ અને અન્ય ના કેસમાં, તપાસ અધિકારીએ જે બોટલમાં ત્રણ નમૂના લેવામાં આવ્યા હતા તે

બોટલ સૂકી અને સાફ હોવાની ખાતરી કરવાની જરૂર હતી અને તેમણે પોતાની કૂબૂલાતમાં સાબિત કરવાની જરૂર હતી કે તેમણે સદર ત્રણ નમૂના સૂકી અને સાફ બોટલમાં લીધા છે અને ફરિયાદ નોંધાવનાર તપાસ અધિકારીની પોતાની જુબાનીમાં કશું જ કહેવામાં આવ્યું નથી અને તેથી, પી.એફ.એ. નિયમોના નિયમ ૧૪ નું સ્પષ્ટ ઉલ્લંઘન છે અને તે પાસાને વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા વિગતવાર ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યું છે જેમાં આ અદાલત દ્વારા કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી હતી કે ખુદ ફરિયાદીની ઉલટતપાસ, ખાસ કરીને ફક્ત ૨ અને ૩ જોતાં, તેમણે પોતે સ્વીકાર્યું છે કે જ્યાં સુધી બરફના ગોળાનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી કોઈ લઘુત્તમ જથ્થો નક્કી કરવામાં આવ્યો નથી અને તેથી, દરેક નમૂના માટે ૫૦૦ ગ્રામ જથ્થો લેવો જરૂરી છે. જોકે, ખુદ ફરિયાદીએ સ્વીકાર્યું છે કે તેઓ જાણતા નથી કે કેટલો જથ્થો લેવામાં આવ્યો હતો અને બરફના ગોળા પ્રવાહીમાં રૂપાંતરિત થયા પછી પણ તેમણે માપણી કરી ન હતી અને તેથી, નિયમ ૨૨ નો પણ ભંગ થાય છે અને આથી, સદર નિયમ હેઠળ નિર્ધારિત કર્યા મુજબ લઘુત્તમ જથ્થાના અભાવે પબ્લિક એનાલિસ્ટનો અહેવાલ પણ દૂષિત થાય છે.

૭. આ અદાલતે અપીલકર્તા તરફેના વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી જીગર મહેતા, સામાવાળા આરોપીઓ તરફેના વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી સ્નેહા જોશી અને રાજ્ય તરફેના વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રી એલ.બી. ડાભીને સાંભળ્યા છે.

૮. આ અદાલતે પેપર બુક તેમજ વિદ્વાન મેજિસ્ટ્રેટ દ્વારા આપવામાં આવેલ વાદગ્રસ્ત ચુકાદાનો ઝીણવટપૂર્વક અભ્યાસ કર્યો છે.

૮.૧ આ અદાલતે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧ ફરિયાદી યોગેશકુમાર શાહની જુબાનીનો પણ ઝીણવટપૂર્વક અભ્યાસ કર્યો છે, જેમણે સામાવાળા આરોપીઓની દુકાનની તપાસ કરતી વખતે તારીખ ૧૧/૦૬/૧૯૯૮ ના રોજ નમૂનો લીધો હતો અને સ્ટીલના બાઉલમાં નવ બરફના ગોળા મેળવ્યા હતા અને ત્યારબાદ તેને ત્રણ સરખા ભાગોમાં વહેંચવામાં આવ્યા હતા અને સૂકા અને સાફ સ્ટીલના બાઉલમાં રાખવામાં આવ્યા હતા. જોકે, ઉલટતપાસમાં, સાક્ષીએ સ્વીકાર્યું છે કે બરફના ગોળાનો નમૂનો લેવા માટે, નિયમ ૨૨ હેઠળ કોઈ લઘુત્તમ ધોરણ નક્કી કરવામાં આવ્યું નથી. સદર સાક્ષીએ નમૂનો લેતી વખતે વજન કર્યું ન હતું. જોકે, તેમણે સ્વીકાર્યું છે કે નમૂનો લેવાના લઘુત્તમ ધોરણના અભાવે, નિયમો હેઠળ ૫૦૦ ગ્રામનું ધોરણ નક્કી કરવામાં આવ્યું છે. જોકે, હાલના કેસમાં ફરિયાદીએ નમૂનાનું વજન દર્શાવ્યું નથી અને વજન પણ કર્યું નથી. ફરિયાદીએ વધુમાં સ્વીકાર્યું છે કે બરફના ગોળાના નવ નમૂના લીધા પછી, તેને હલાવીને, તે પ્રવાહીમાં ફેરવાઈ ગયા હોવા છતાં તેમણે તેનું વજન અને માપણી કરી ન હતી. ફરિયાદીએ વધુમાં સ્વીકાર્યું છે કે તેમણે પંચો તેમજ સામાવાળા આરોપીઓની હાજરીમાં સ્ટીલનું બાઉલ સાફ કર્યું ન હતું.

૮.૨ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨ દીપિકા સોલંકીએ સદર અધિનિયમની કલમ ૧૩(૨) ના પાલન અંગે જુબાની આપેલ છે.

૮.૩ રેકૉર્ડ પરના સદર પુરાવાઓના સર્વાંગી વિશ્લેષણ પરથી જણાશે કે સામાવાળા આરોપીઓના ભાગે વાંક પ્રસ્થાપિત કરવા માટે ફરિયાદી તેમજ અન્ય સાક્ષી દીપિકા સોલંકીની તપાસ કરવામાં આવી છે. જોકે, ખુદ ફરિયાદીની જુબાની જોતાં, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ નિયમ ૧૪ ના યોગ્ય પાલન અંગે સંતૃપ્ત ન હતી કારણ કે તેમણે પોતાની જુબાનીમાં જે બોટલમાં નમૂના લેવામાં આવ્યા હતા તેની સૂકા અને સ્વચ્છ હોવા અંગે કોઈ સકારાત્મક દાવો કર્યો ન હતો. જેના પરિણામે, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે નિયમ ૧૪ નું ઉદ્ધંધન નોંધ્યું હતું. સદર પાસું ખુદ ફરિયાદીની જુબાની પરથી પણ ઉભરી આવે છે કારણ કે તેમણે પોતે ઉલટતપાસમાં સ્વીકાર્યું છે કે નમૂનો લેતી વખતે તેમણે પંચો તેમજ સામાવાળાની હાજરીમાં બોટલની સ્વચ્છતાની ખાતરી કરી ન હતી. એટલું જ નહીં, સદર બોટલ સાફ કરવામાં આવી હતી કે કેમ અને નમૂનો લેતી વખતે તેનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો કે કેમ તે અંગે ફરિયાદીએ કોઈ સકારાત્મક પુરાવા આપ્યા નથી. બાબતની આ સ્થિતિમાં, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલા દ્રષ્ટિબિંદુમાં આ અદાલત દ્વારા કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી.

૮.૪ રેકૉર્ડ પરના પુરાવા નિયમ ૨૨ ની ફરજિયાત જોગવાઈઓના ઉલ્લંઘનનો પણ સ્પષ્ટ નિર્દેશ કરે છે જેમાં નમૂનો લેવાનું લઘુત્તમ ધોરણ નિર્ધારિત થયેલ છે. જોકે, બરફના ગોળાના નમૂના લેવા સંબંધિત, સૂચિ જોતાં જણાશે કે કોઈ વજન નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું નથી. બાબતની આ સ્થિતિમાં, જ્યાં કોષ્ટકમાં ખોરાક નિર્ધારિત નથી ત્યાં લઘુત્તમ ધોરણ ૫૦૦ ગ્રામ છે. જોકે, ખુદ ફરિયાદીએ ઉલટતપાસમાં સ્વીકાર્યું છે કે તેમણે નમૂનો લેતી વખતે વજન કર્યું ન હતું અને તેને પ્રવાહીમાં રૂપાંતરિત કર્યા પછી પણ તેમણે તેનું માપન કર્યું ન હતું અને તેથી, તેઓ નમૂનો ૫૦૦ ગ્રામ હતો કે નહીં તે જણાવવા સક્ષમ નથી. એટલું જ નહીં, આંક ૨૫ પર વર્ણવેલ નમૂનાની વિગતો તેમજ આંક ૨૪ પરના પબ્લિક એનાલિસ્ટના અહેવાલમાં પણ નમૂનાના વજનનો નિર્દેશ નથી. પરિસ્થિતિ સંજોગોમાં, આ અદાલતનો સુવિચારિત અભિપ્રાય છે કે સદર નિયમોના નિયમ ૨૨ નું ઉલ્લંઘન થયેલ છે.

૯. એ પણ સુસ્થાપિત કાનૂની સ્થિતિ છે કે નિર્દોષ છોડી મૂકવાની અપીલોમાં, જ્યારે નીચલી કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા કારણો વાજબી અને યોગ્ય જણાય, ત્યારે અપીલ કોર્ટે ચુકાદો ફરીથી લખવાની અથવા નવેસરથી કારણો આપવાની જરૂર નથી.

૧૦. ઉપર જણાવેલ બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, આ અદાલતનો સુવિચારિત

અભિપ્રાય છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ સામાવાળા સામે મૂકવામાં આવેલા આરોપોમાંથી તેઓને નિર્દોષ છોડી મૂકીને સંપૂર્ણપણે વ્યાજબી કામ કર્યું છે. આ અદાલત માને છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા તારણો બિલકુલ વાજબી અને યોગ્ય છે અને સદર તારણો નોંધવામાં, તેના દ્વારા કોઈ ગેરકાયદેસરતા કે ખામી કરવામાં આવી નથી. તેથી, આ અદાલત નીચલી વિદ્વાન કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા તારણો, આખરી નિષ્કર્ષ અને પરિણામી નિર્દોષ છોડી મૂકવાના હુકમ સાથે સંપૂર્ણપણે સહમત છે અને તેથી તેમાં હસ્તક્ષેપ કરવાના કોઈ કારણો જણાતા નથી.

૧૧. પરિણામે, આ અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને તદનુસાર, તે રદ કરવામાં આવે છે. આર અને પી તુરંત જ ટ્રાયલ કોર્ટને પરત મોકલી આપવા.

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર. પી. ઢોલરીયા)

પઠાન

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all

practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.